

ชื่อวิทยานิพนธ์	: ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาจารย์วาก
ผู้วิจัย	: พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ จันทาโก
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
	: พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ. ดร., ป.ธ. ๓, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.
	: รศ.ดร. ประเวศ อินทองปาน ป.ธ. ๕, พธ.บ., M.A., Ph.D.
	: ดร. วีรชาติ นิ่มอนงค์ ป.ธ. ๖, พธ.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) ศษ.บ., M.Phil., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์ที่ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาจารย์วากที่มีอิทธิพลต่อคนในสังคมทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบันกาล ปรัชญาจารย์วากเป็นปรัชญาที่สอนให้คนทำลายคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม จาริตประเพณีที่ดีงามในสังคม แต่ส่วนลึกของแนวคิดปรัชญานี้ยังมีปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของงานวิจัยออกเป็น ๕ บท ซึ่งในแต่ละบทได้อธิบายถึงสาระที่ต้องการศึกษา ดังต่อไปนี้

บทที่ ๑ กล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาที่จะต้องนำมาศึกษา

บทที่ ๒ กล่าวถึงแนวคิดทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาจารย์วาก ประกอบด้วยกลุ่มอัสติกะ กลุ่มนาสติกะ แนวคิดปรัชญาของลัทธิครูทั้ง ๖ สำนัก แนวคิดพุทธปรัชญาจารย์วาท และแนวคิดของปรัชญาเซน

บทที่ ๓ กล่าวถึงแนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยา และแนวคิดทางจริยศาสตร์ในปรัชญาจารย์วาก

บทที่ ๔ กล่าวถึงการวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาจารย์วาก ประกอบด้วยวิเคราะห์แนวคิดอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ วิเคราะห์อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจารย์วากในสังคมที่มีต่อระบบทุนนิยม บริโภคนิยม สุขนิยมและผลกระทบ

บทที่ ๕ กล่าวถึงบทสรุปที่ได้ศึกษาวิเคราะห์มาทั้งหมดพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการนำปัญหาที่ยังไม่ได้ศึกษาไปค้นคว้าต่อไป

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์มาทั้งหมด ผู้วิจัยได้พบข้อสรุปอันเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาจารย์วากได้ดังต่อไปนี้

๑. ปรัชญาจารย์วากเป็นปรัชญาที่ยึดมั่นในวัตถุนิยม ปฏิเสธความเชื่อคัมภีร์พระเวท และลัทธิพิธีกรรมของพราหมณ์ มุ่งสอนให้คนแสวงหาแต่วัตถุ ให้แสวงหาแต่ความสุขสบายทางวัตถุ เพราะมีความเชื่อว่าคนเกิดมาชาติเดียว ตายแล้วสูญ ไม่มีการกลับมาเกิดอีก ไม่มีโลกหน้า ไม่มีนรก ไม่มีสวรรค์ ไม่มีความดี มีแต่ปัจจุบันเท่านั้น

๒. ปรัชญาจารย์วากมีแนวคิดว่าความจริงจะต้องพิสูจน์ได้ทางประสาทสัมผัสเท่านั้น ปฏิเสธความจริงที่ไม่ผ่านทางประสาทสัมผัส ปฏิเสธความเชื่อในคำสอนทุกระบบ ในวิธีแห่งการดำเนินชีวิต ปรัชญาจารย์วากสอนให้แสวงหาความสุขสำราญ โดยเฉพาะความสุขทางกายให้เต็มทีขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เพราะชีวิตมีจุดหมายคือมีความสุขในทางวัตถุในปัจจุบันนี้เท่านั้น แนวความคิดนี้เป็นคำสอนที่ทำลายศีลธรรมอันเป็นแบบปฏิบัติที่ดีงามในสังคม ทั้งยังจะสร้างปัญหาใหม่ให้เกิดขึ้นแก่สังคม

๓. อิทธิพลแนวคิดในลัทธินี้ที่เชื่อว่ามีชาตินี้ชาติเดียว ตายแล้วสูญ ได้มีปรากฏอยู่ในสัญชาตญาณของคนในสังคมปัจจุบัน ถึงจะไม่มี ความเชื่อในคำสอนของลัทธินี้ทั้งหมด แต่ความคิดนี้เกิดขึ้นมาโดยที่ไม่มีใครรู้แต่เกิดอยู่ในตัวตน จึงทำให้หาแต่ความสุขทางวัตถุเพื่อให้ตนได้มีความสุขเหนือกว่าผู้อื่น ดังนั้น ทุนนิยม บริโภคนิยม เกิดความโลภในความสุข ความสบาย จึงตกเป็นทาสของวัตถุโดยไม่รู้ตัว ซึ่งความสุขประเภทนี้เป็นความสุขชั้น โลภียะ จึงไม่ต่างไปจากความสุขของสัตว์ทั้งหลายทั่วๆ ไปที่พึงมีได้

Thesis Title : THE ANALYTICAL STUDY OF CARVAKA PHILOSOPHY

Researcher : PHRAKHRUPALADSUWATBUDDHAGUNA JANTAPHO

Degree : MASTER OF ARTS (PHILOSOPHY)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Krissana Taroono, Asst. Prof., Dr., Pali III, B.A., M.A.,
Ph.D.

: Associate Prof. Dr. Praves Intongpan Pali V, B.A., M.A., Ph.D.

: Dr. Veerachart Nim-anonk Pali VI, B.A. (hon.), M.A., M. Phi.,
Ph.D.

Date of Graduation : 29 March 2013

ABSTRACT

The aim of this study is to study and analyze Carvaka Philosophy in the perspective of its influence on societies from the past to the present. The Carvaka Philosophy contains the teachings that are said to be against virtues. Nevertheless, when deeply studied, it is found that such a Philosophy still prevails in the present societies.

The researcher has divided the contents of this study into 5 chapters. The aim of each chapter is specified as follows:

Chapter 1 is about the importance and the origin of the problems.

Chapter 2 is about the contemporary concepts in India, consisting of Asatika, Nasatika and the philosophical concepts of all six schools, the concept of Buddhism philosophy, and the influence of the concept of Jaina philosophy.

Chapter 3 is about metaphysical concept, epistemological concept, and ethical concept in Carvaka Philosophy.

Chapter 4 is about the influences of Carvaka philosophical concepts in the societies with argumentative attitudes towards metaphysics, epistemology, ethics, materialism and idealism in chasing the discusses about the influences of Carvaka Philosophy

in the systems of capitalism, consumerism, and hedonism, and finally it discusses the consequences of these influences.

Chapter 5 is about the conclusions of this study together with the suggestions for further studies.

From this study, the researcher concludes the concepts of Carvaka philosophy as follows:

1. Carvaka Philosophy is a doctrine that is a strict with materialism and refuses the belief in Veda Bible (Scripture) and Brahmana rites. It persists in seeking materialistic comforts, based on the belief that humans beings are born only once. There is no rebirth, no future existence, no hell, no heaven, and no virtues. There is only the present time. (Whatever there is only exists in the present.)

2. In Carvaka Philosophy there is a belief in the concept that the truth is to be proved only through sensual contacts. It refuses every other teaching, but the teaching about how to lead one's life. Carvaka Philosophy teaches the people to seek full pleasures, especially physical pleasures while they are still living, because the only goal of life is materialistic happiness. Such teaching destroys the moral principles in present's societies.

3. The concept that birth at the present time is the only one birth which means that when one dies there is no rebirth has influenced people in modern societies. Although the people may not believe in all the concepts held by the Carvaka, they have the instinct rights from their births to seek for the materialistic pleasures in order to possess happiness more than others people. Hence, they became the preys and are unaware to the systems of capitalism and consumerism. Such pleasures are the worldly that cause the people not to be different from other creatures.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาของผู้วิจัยผ่านกาลเวลาถึงความสำเร็จเป็นองค์ความรู้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระอาจารย์พระมหาภุชณะ ตรี โณ, ผศ.ดร. ผู้มีเมตตาได้รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ เจริญพรขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน และอาจารย์ ดร.วีรชาติ นิ่มอนงค์ ที่ได้รับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาข้อมูลการค้นคว้าทางวิชาการในการทำวิทยานิพนธ์ เจริญพรขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย อยู่โพธิ์ ที่ได้ช่วยเหลือในเรื่องภาษาอังกฤษ กราบขอบคุณ/เจริญพรขอบคุณ คณาจารย์ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ผู้เป็นสหยาจรธรรมที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลทางวิชาการและข้อเสนอแนะที่ดีแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอบคุณในคุณมารดาบิดา นางหอม นายบุญมา พานิช ผู้ให้การเลี้ยงดูอบรมศึกษาในเบื้องต้นแก่ผู้วิจัย กราบถวายความเคารพ พระเดชพระคุณพระราชรัตนรังษี (ทองปลิวโสทรโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ผู้เป็นบรรพชาจารย์ พระครูวรธรรมานุสาสก์ (สิทธิพร อภิวิฑูโน) พระครูปัญญารัตนาทร (เข่าว์ สิริบุญโย) และคณาจารย์สำนักเรียนวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จ.พิษณุโลก พระเดชพระคุณพระพรหมจริยาจารย์ (สมทุ รชตวณ โณ) อดีตเจ้าสำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร ผู้เป็นอุปสัมปทาจารย์ พระเดชพระคุณพระพุทธรญาณ (ทอง สุวณฺสาโร) เจ้าสำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร พระครูโสภณศิริประชากิจ (เพี้ยน จิตบุญโย) และคณาจารย์สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร ผู้ที่ให้ที่พักอาศัยและได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางธรรมและทางภาษาบาลี และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบันโดยมิเสื่อมคลาย ขอบคุณกัลยาณมิตรพี่น้องหญิงชายผู้ร่วมอุทรคุณศุภวิทย์ คุณเสนอ คุณสมปรอง พานิช และคุณพิมพ์ทิพย์ นฤมิตญาณ ผู้เป็นทั้งกำลัง ทั้งให้กำลังใจและคอยเตือนสติแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขออุทิศผลงานวิชาการวิทยานิพนธ์นี้อันเกิดจากความวิริยะอุตสาหะและสติปัญญาบูชาพระคุณมารดาบิดา พระอุปัชฌาย์ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตตลอดมา และขออานิสงส์ที่เกิดจากผลงานทางวิชาการวิทยานิพนธ์นี้จงสำเร็จเป็นปัญญาบารมีแก่ผู้วิจัยและผู้นำไปศึกษาในปัจจุบันกาลและอนาคตกาลตลอดไป

พระครูปลัดสุวัฒนพุทธรคุณ จันทาโก (พานิช)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้คัมภีร์พระพุทธศาสนาคือพระไตรปิฎก ในที่นี้ใช้ระบบคำย่อดังนี้
คัมภีร์พระไตรปิฎก ในที่นี้หมายถึงพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้ระบบ
ย่อคำดังต่อไปนี้ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น พุ.เถร. (บาลี) ๒๖/๑๒/๓๔๕ = พุทธทศนิกาย เถรคาถา
พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๖ ข้อที่ ๑๒ หน้าที่ ๓๔๕ พุ.เถร. (ไทย) ๒๖/๑๒/๓๔๕ = พุทธทศนิกาย เถร
คาถา พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๖ ข้อที่ ๑๒ หน้าที่ ๓๔๕

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา. (บาลี)	วินัยปิฎก	มหาวิภังคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา. (ไทย)	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ส.ม. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ส.ม. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ส. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขนฺธวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ส. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธ์วรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปณฺณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.ม. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ข. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขนฺธวารวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ส.ข. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขันธวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	เอกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.เอกก. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	ติกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ติก. (ไทย)	สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (บาลี)	สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	ปญจกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)

อญ.ปญจก. (ไทย)	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (บาลี)	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธมมปท	(ภาษาบาลี)
ขุ.ธ. (ไทย)	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (บาลี)	สูตรตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวุคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา. (ไทย)	สูตรตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๖)
สารบัญ	(๘)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๘
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
บทที่ ๒ แนวคิดทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาจารย์วาท	๙
๒.๑ แนวคิดปรัชญาร่วมสมัยในอินเดีย	๙
๒.๑.๑ กลุ่มอัสติกะ	๑๑
๒.๑.๒ กลุ่มนาสติกะ	๑๕
๒.๒ แนวคิดปรัชญาของลัทธิครุทั้ง ๖	๑๙
๒.๒.๑ ลัทธิของครูปุณะ กัสสปะ	๒๑
๒.๒.๒ ลัทธิของครูมัณฑิ โศศาล	๒๓
๒.๒.๓ ลัทธิของครูอชิตะ เกสกัมพล	๒๕
๒.๒.๔ ลัทธิของครูปุณะ กัจจายนะ	๒๗
๒.๒.๕ ลัทธิของครูนิครนถ์ นาฏบุตร	๒๙
๒.๒.๖ ลัทธิของครูสัทธชัย เวลัฏฐบุตร	๓๒
๒.๓ แนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาท	๓๕
๒.๔ แนวคิดของปรัชญาเซน	๓๘
๒.๕ ทรรศนะวิจารณ์	๔๒

บทที่ ๓ แนวคิดปรัชญาจรรวาก	๔๕
๓.๑ แนวคิดทางอภิปรัชญาในปรัชญาจรรวาก	๔๕
๓.๒ แนวคิดทางญาณวิทยาในปรัชญาจรรวาก	๕๐
๓.๓ แนวคิดทางจริยศาสตร์ในปรัชญาจรรวาก	๕๖
๓.๔ ทรรศนะวิจารณ์	๕๕
บทที่ ๔ วิเคราะห์แนวคิดปรัชญาจรรวาก	๖๔
๔.๑ วิเคราะห์แนวคิดอภิปรัชญาในปรัชญาจรรวาก	๖๔
๔.๒ วิเคราะห์แนวคิดญาณวิทยาในปรัชญาจรรวาก	๖๘
๔.๓ วิเคราะห์แนวคิดจริยศาสตร์ในปรัชญาจรรวาก	๗๓
๔.๔ วิเคราะห์อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรวากในสังคมปัจจุบัน	๗๕
๔.๔.๑ ลัทธิทุนนิยมและผลกระทบ	๗๕
๔.๔.๒ ลัทธิบริโภคนิยมและผลกระทบ	๗๘
๔.๔.๓ ลัทธิสุขนิยมและผลกระทบ	๘๖
๔.๕ สรุป	๘๒
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๘๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๔
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๘๖
บรรณานุกรม	๘๘
ประวัติผู้วิจัย	๑๐๓